Rimska republika

Društveni instituti i svakodnevica

Društveni instituti

1. Temeljna jedinica/institut: obitelj

- Pater familias
  - Najstariji muški član obitelji
  - Zakonski: patria potestas – potpuni autoritet nad svim članovima obitelji i imovinom

Posjedovanje građanstva

- Očekivanje braka
  - Strateška jedinica
- Očekivanje potomstva
- Očuvanje bogatstva i ugleda
- Politički savezi
- Očuvanje statusa
- Patricijski status se **<u>nasljeđuje</u>**

- **<u>Institut adopcije</u>**
  - Naročito razvijen krajem Republike
  - Senat mora dati odobrenje
  - Među bogatijim građanima

Društveni instituti

2. Brak – patricijat

- Pravna regulacija ženinog statusa
- Žena je pod autoritetom oca pa muža
- Kasna republika – slobodan brak
- Žena pod kontrolom oca i u braku

- Brak – plebejci
  - Više slobode
  - Različite forme

Društveni instituti

3. Institut rimskog građanstva

- Prava
  - Sudovanje
  - Politička prava (glasovanje)
  - Ugovori

- Obveze
  - Poštivati moralni kod
  - Plaćanje poreza

Društveni instituti

4. Ropstvo
    - Kupoprodaja
    - Rat
    - Rođenje u tom statusu
    - Bez ikakvih prava

- Oslobođenje od ropstva
    - Mogućnost, ali rijetko
    - Oslobođeni robovi – ne mogu postati magistrati
        - Mogu postati trgovci i obrtnici

Društveni instituti

5. Patronat

- Nije pravna obveza
- Moralno-društvena obveza
- Odnos između dvoje ljudi – klijentelizam
- Omogućava napredak u političko-društveno-ekonomskom smislu

Društveni instituti

Društvene strukture

- Patriciji - zemljoposjednici
- Plebejci – farmeri, trgovci i obrtnici
- Nobiles (plemići)
- Seljaci
- Siromašni – bez zemljišta

- Robovi

- U središtu razlikovanja

a. Posjed

b. Bogatstvo

c. Status (sloboda)

Društveni instituti

6. Trgovina

- Plebejci primarno
- Patriciji sve do 218. pr. Kr.
    - Zabrana senatorima i njihovim sinovima bavljenje trgovinom

Društveni instituti

7. Zemljoposjedništvo

- Patriciji i plebejci
- Senatori – najbogatiji
- Farme
- Temeljna jedinica zemljoposjedništva
  - Žito
  - Hrana
  - Financiranje obiteljskog bogatstva, održavanje ugleda, patronatskih veza
- Plebejci – mali posjednici
  - Dodjela posjeda: patroni, država ili patriciji
- Rat – temeljni problem i temeljna prednost
  - Plebejci mogu biti unovačeni – negativno
  - Višak radne snage – ropstvo

Društveni instituti

- 7. Zemljoposjedništvo
- Ager publicus
  - Zemlja osvojena ratom
  - Pripada državi – u stvarnosti plemstvo
  - Žitna središtva – do kraja republike vinarstvo
- Mreža akvedukta i vodenica
- Navodnjavanje
- Blizina gradskim središtima
- Razvoj farmi

Svakodnevica

- Dnevni život
- https://youtu.be/4N9v1c-T9rc?si=SyfA7jxzfF6YY-v1

- Dokumentarni film
- https://youtu.be/0ZEzEBUCOAc?si=gK0qT9mtJVNEZOUC

- Stanovanje
- https://youtu.be/jyljmHkv2oU?si=W_G8hepbHWtHDfZb

- Kafići
- https://youtu.be/ZBIFej2y01s?si=XldGjZz1_TzZR9pi

- Terme
- https://youtu.be/4MYf4G4INzo?si=NmYc7VfJRZNFd8lu